

Veilig graven delven

DOOR IGLE WEIDENAAR

De APK voor motorvoertuigen is algemeen bekend, maar hoe zit het met het keuren van begraaftoestellen en grafbekisting? Wat is verplicht en hoe vaak en door wie moeten keuringen worden uitgevoerd?

De Algemene Periodiek Keuring (APK) voor motorvoertuigen is een in Europa wettelijk verplichte keuring om de verkeersveiligheid te bevorderen en het milieu te beschermen en valt onder de Wegenverkeerswet 1994. Als een graf niet goed gedolven wordt, is dat vooral een gevaar voor de delvers zelf (de begraafplaatsmedewerkers). Daarom zijn arbeidsmiddelen zoals grafbekisting en begraaftoestellen opgenomen in de Arbeidsomstandighedenwet, de keuring van arbeidsmiddelen valt onder het Arbobesluit (artikel 7.4a).

De letterlijke omschrijving voor het keuren van arbeidsmiddelen luidt in het Arbobesluit als volgt: 'Een arbeidsmiddel dat onderhevig is aan invloeden die leiden tot verslechtering welke aanleiding kunnen geven tot het ontstaan van gevaarlijke situaties wordt, zo dikwijls dit ter waarborging van de goede staat noodzakelijk is, gekeurd, waarbij het zo nodig wordt beproefd.'

De organisatie is verplicht om arbeidsmiddelen in goede staat te (laten) onderhouden en indien nodig te laten keuren. 'Indien nodig' betekent: afhankelijk van de invloeden van buitenaf die leiden tot slijtage, veroudering of verslechtering van het arbeidsmiddel.

Naast zorgvuldig gebruik van de arbeidsmiddelen heeft regelmatig en deskundig uitgevoerd onderhoud invloed op de frequentie van de keuringen. De organisatie is zelf verantwoordelijk om

vast te stellen welke arbeidsmiddelen – en in welke cyclus – aan de keuringsplicht onderhevig zijn. Wanneer de keuringsverplichting van toepassing is, dan dienen de schriftelijke bewijsstukken aanwezig te zijn van de uitgevoerde keuringen.

Periodieke keuring

De keuringen zijn te onderscheiden in twee vormen. De eerste is de keuring na installatie. Deze keuring moet uitgevoerd worden voordat een arbeidsmiddel voor de eerste keer in gebruik wordt genomen. Wanneer u een nieuw begraaftoestel in gebruik neemt, is de leverancier verantwoordelijk voor de keuring van het product voordat hij het op de markt brengt.

Daarnaast is er de periodieke keuring. Over deze keuring leven de meeste vragen. Met name over de frequentie van keuren en wie de keuringen mag uitvoeren. De periodieke keuring is bedoeld om tijdig slijtage, veroudering of verslechtering van het arbeidsmiddel vast te stellen. Tijdens de keuring en tijdens een eventuele beproevingstest, wordt direct ook duidelijk of het arbeidsmiddel op de juiste wijze en in voldoende mate onderhouden wordt.

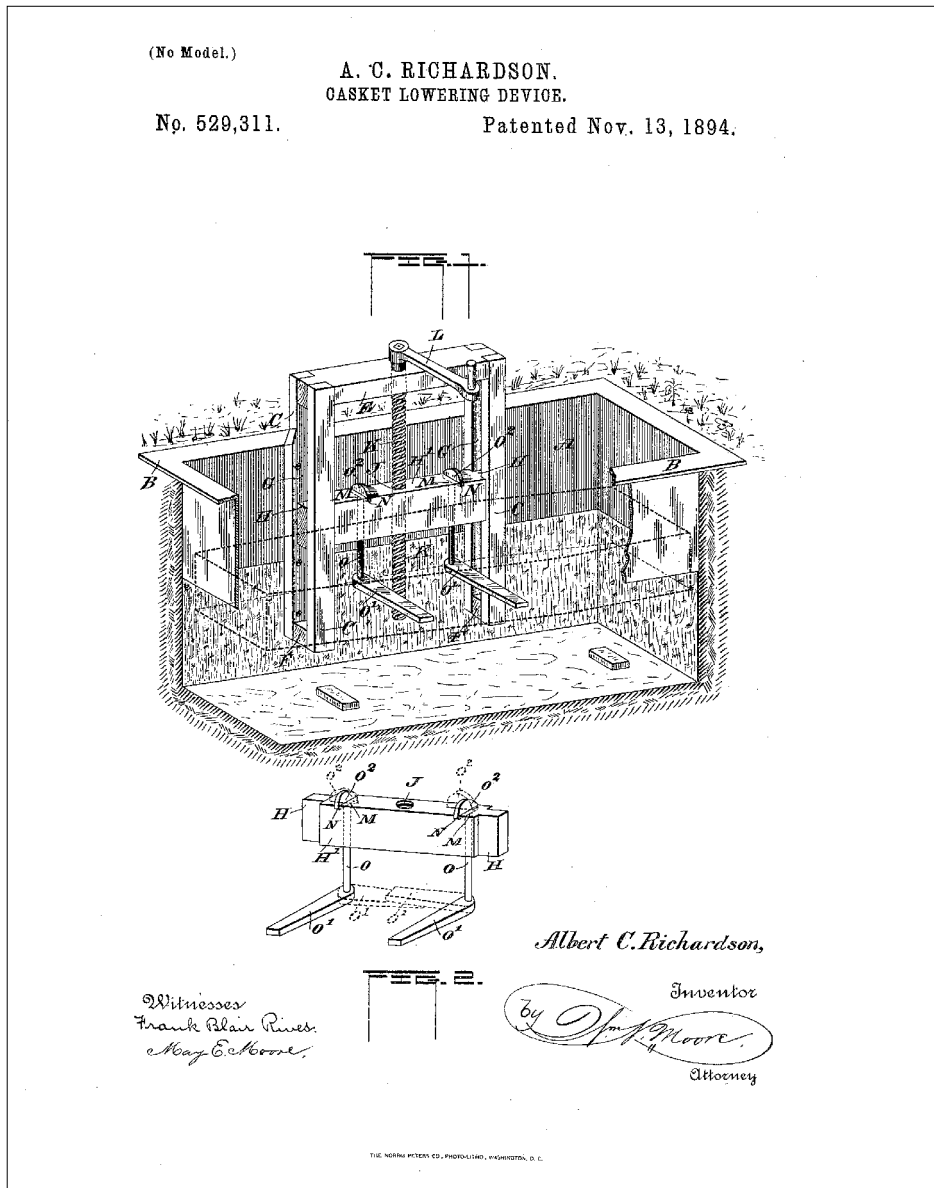
Hoe vaak een periodieke keuring uitgevoerd moet worden is per situatie en per arbeidsmiddel verschillend. Uit de verplichte risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) van de organisatie

moet blijken in welke frequentie de keuringen uitgevoerd moeten worden. Vaak is bepaald dat een keuring jaarlijks uitgevoerd moet worden. De keuringsfrequentie kan echter ook lager liggen. Neem als voorbeeld een begraafplaats die gebruik maakt van een daaltoestel dat op jaarbasis gemiddeld eenmaal per maand gebruikt wordt. Het toestel wordt zorgvuldig onderhouden en binnen droog opgeslagen en voor elke begrafenis wordt de goede werking van het toestel getest. De periodieke keuring van het toestel hoeft dan niet jaarlijks uitgevoerd te worden, maar in een lagere frequentie. Vanzelfsprekend moet wel regulier onderhoud worden uitgevoerd.

De keurmeester

Wie mag een keuring uitvoeren? De wetgever zegt in het Arbobesluit (art. 7.4a, lid 5) dat de keuring moet worden uitgevoerd door 'een deskundig persoon of een deskundige instelling'. 'Deskundig' is hierbij een begrip dat voor interpretatie vatbaar is. In een grote gemeentelijk organisatie kan het zo zijn dat er een gekwalificeerde keurmeester deel uitmaakt van de eigen technische dienst. Wanneer deze keurmeester voldoende kennis heeft van de werking, specificaties en kenmerken van het arbeidsmiddel én van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving en normeringen, dan is deze medewerker bevoegd de periodieke keuring uit te voeren. Het moet

Het gebruik van grafbekisting, in welke vorm dan ook, is al snel noodzakelijk



Op 13 november 1894 vroeg de Amerikaan A.C. Richardson octrooi aan op een apparaat om een grafkist te laten zakken. Het is het allereerste begraaf toestel

lijkvertering) zal iedereen grafbekisting gebruiken, anders is het een risico van een instortend graf wel erg groot. Als het om kleigrond gaat is van belang hoe vast de grond is, maar ook hoe diep het graf wettelijk moet zijn. Wanneer we uitgaan van de wettelijke deklaag boven de kist, die 65 centimeter bedraagt, en van een kisthoogte van 45 centimeter, dan is de grafdiepte 110 centimeter. De Arbocatalogus 'Werken in putten en sleuven' geeft aan dat er vanaf 1 meter grafdiepte bij de meeste grondsoorten al met een vorm van bekisting gewerkt moet worden. Zeker wanneer er direct naast het te graven graf andere grafmonumenten staan. Tijdens de begrafenis ontstaat er vervolgens door de aanwezigheid dicht bij het graf, veel druk op de wanden van het graf met instortingsgevaar tot gevolg. Het gebruik van grafbekisting, in welke vorm dan ook, is dus al snel noodzakelijk.

Grafbekisting is ook een arbeidsmiddel en valt dus, net als het daaltoestel, onder de arbeidsmiddelen die periodiek gekeurd moeten worden. De frequentie van keuren is hierbij ook weer afhankelijk van de frequentie van het gebruik hiervan.

De grafdelfmachine daarentegen valt onder het Warenwetbesluit machines en is een arbeidsmiddel die door een onafhankelijke keuringsinstelling gekeurd moeten worden. In de Warenwetregeling machines is precies geregeld wanneer een machine een keuring moet ondergaan. Onder de begraafplaatsmedewerkers bestaat over het algemeen weinig onduidelijkheid over de noodzakelijkheid keuring van de gebruikte machines. Deze wordt dan ook vaak uitgevoerd in combinatie met een jaarlijkse onderhoudsbeurt. ■

voorkomen worden dat de schijn bestaat dat een keuring door een interne medewerker van lager niveau is, dan wanneer de keuring door een externe partij uitgevoerd wordt.

Begraafplaatsbeheerders kiezen er vaak voor om het dagelijks onderhoud van een begraaftoestel door eigen medewerkers uit te laten voeren. Afhankelijk van de frequentie van het gebruik van het toestel wordt dan jaarlijks of tweejaarlijks groot onderhoud uitgevoerd door de leverancier. Wanneer de leverancier een gekwalificeerde keurmeester is, kan tijdens deze onderhoudsbeurt ook de keuring uitgevoerd worden. Wanneer binnen de organisatie het idee bestaat dat dan 'de slager z'n eigen vlees keurt'

is het raadzaam om de keuring door een andere deskundige partij uit te laten voeren.

Keuren grafbekisting

Over de noodzaak van het keuren van een begraaftoestel is meestal niet veel discussie. Over de noodzaak om grafbekisting te gebruiken én over het keuren van grafbekisting ontstaat vaker discussie. Regelmatig hoor ik: "Wij graven in vaste kleigrond en slechts één diep, dus ik hoef geen bekisting te plaatsen." Dat ligt toch wat genuanceerder. Of het plaatsen van bekisting noodzakelijk is, is niet alleen afhankelijk van de grondsoort. In graf zand (goed voor de